

אולם על ההאשמה כאילו הורה שמיטוב להעניק מתקציב משרדו תרומה בת 10 אלפים לירות לכינוס הפועל, הגיב שמיטוב במהירות. לדיברי שריהבריאות, לא היתה זו תרומה, אלא השתתפות בשירותים הרפואיים שניתנו בכינוס הפועל לספורטאים. שמיטוב הוסיף, כי גם למכביה ניתן אותה הסכום, כהשתתפות בשירותים רפואיים.

קורפו לא התעצל. הוא גילה כי הסעיף התקציבי, שלפיו נתן משרד-הבריאות לפועל את הסכום הזה, אינו תקציב לשירותים רפואיים. הוא טען גם שהמכביה לא קיבלה מעולם כסף ממשרד-הבריאות כי השתתפות בשירותים רפואיים, או מכל סיבה אחרת.

הכנסת עצמה לא התרגשה מכל העניין. הטענות נגד עופר היו ישנות מדי, ומאז הוסחו כבר האשמות הרבה יותר חמורות, נגד אישים אחרים. ההאשמות נגד האוזנר ידועות, והושמעו כבר קודם-לכן מעל דוכן הכנסת, וההאשמות נגד שמיטוב ניראו כהיתפסות לדברים שיגרתיים. העובדה שקורפו לא פירט את הכתובות להאשמותיו, העניקה להן מיסותריות — אך לא חשיבות.

היסטוריה

רקוויאם למורד

סרט שיוקרן בטלוויזיה ביום חמישי זה, ישמש ריהביליטציה לאלקסנדר פן
הוא, ארץ הייעוד וארץ הגזירה / גם בכפירה אני אחד מבני-ביתך" שר אלכסנדר פן.
הגזירה היתה אכזרית. מאז שעבר לשורית המיפלגה הקומוניסטית, הוחרם ה-

משורר פן בנעוריו

אל בתוליה גם פלדה נשברת...

משורר יפה-התואר כליל. שרידיו של חרם זה ניכרים גם בימים אלה: כאשר דובר על השיר אדמת, אדמתה בתוכנית שרת לך ארצי בטלוויזיה, לא הוזכר כי מחברו הוא אלכסנדר פן.

השבוע יישר חרם זה רישמית וסורית. ביום חמישי זה תקרין הטלוויזיה, בשעה 9 בערב, סרט על פן.

אם שוודית. גיבור הסרט הוא הגבר שגולד בי-1906 על גדות הים הצפוני, לאב יהודי-רוסי ולאם שוודית. אחרי נדירות על פני רוסיה המהפכנית, הגיע ארצה ב-1927. איש לא האמין לסיפור נדודיו, כי היה ידוע כבדאי וגזמאי.

רק מעטים יודעים כי פן, אחד מאבות

אסכולת ה"הורה" בשירה העברית, היה גם ממייסדי הקינורסטודיה הראשונה בארץ, חולדת, וכיכב בסרט שצולם עלידי צוות זר בארץ בשנת 1932. הסרט, שבו הושקע הסכום האגדתי של 15 אלף לירות ארצי-ישראליות (כ-5 מיליון לירות, במושגים של היום) נסתיים בלא-כלום. פן האימפולסיבי החליט באמצע הצילום כי הבמאי גרוע, התסריט דל והעסק אינו נראה לו. ההשקעה אבדה.

למרבה הצער אבדו גם הנגטיבים של הסרט, שנשלחו לאלכסנדריה לפיתוח. אך למ בחקירה יסודית נמצאו צילומי-מבחן של הסרט, שהיו מוגחים בקופסה ישנה ושכוחה. החומר, שלא פותח מעולם, הודפס עתה ונראה כחדש. תל-אביב מופיעה בו כפי שלא נראתה בשום סרט תיעודי אחר, ופן מופיע בו בכל הדרו. הוא היה או בן 26.

הקטעים יופיעו בסרטהטלוויזיה. בפסוקל הסרט משובצות הקלטות נדירות של פן, השר והמדקלם משיירי.

מלך הברזימה. הצגת סירטו של אילן טיאנו בטלוויזיה תשמש ניגוד חותך לשנותיו האחרונות של פן, כשהיה פן רחוק למיטה, עני ובודד, לאחר שלקה במחלת בירגר.

אחרי קטיעת שתי רגליו שכב בבית-החולים איכילוב — בפרוודור.

שמייס רחמו עלי! / מאיזה בקבוק זה בא אלי? שאל באחד משיריו האחרונים המשורר המורד. שהיה אלי-הנשים של תל-אביב הקטנה, אהובה של חנה רובינא (ואבי אילנה), מתאגרף ומלך הברזימה.

הסרט ישמש ריהביליטציה למשורר-החשוב, ששיריו אינם נלמדים בבתי-הספר, ושספריו אינם מצויים בחנויות. יהיה זה סיום לרומן שניהל עם "מולדת קשוחה וסרבנית", שאל בתוליה גם פלדה נשברת.

ההסתדרות

מרד במועצת הפועלות

הצעירות הקימו ועצמן מיטבח פרטי — והשיגו ניצחון למען האשה הבודדה

מרד יכול לקרות בכל מקום. הוא יכול לקרות בבית-הסוהר, בצבא, על ספינות בים ואפילו במיפלגות פוליטיות. אולם הן מקום האחרון שבו אפשר היה לחשוב כי מרד יכול לפרוץ בו, הוא מועצת-הפועלות.

ההסתדרות הפועלות, כפי שנקראת המועצה, מצטיירת בעיני הציבור כמוסד שבו מכהנות נשים קשישות, נצר לדור המייסדים, אשר הלכו למלות עם מחתח לברך גם כאשר המיני היה באופנה, שערן אסוף מאחרי לולאה עטופה בסריגה, משקפיים עבים לעיניהן, והן נואמות נאומים חוצבי-להבות, בדר-כלל במיבטא רוסי טהור, וקוראות אחת לרעותה: חברה.

כסמל לדור הזה שימשה בבה אידלסון, אחת ממנהיגות היישוב בארץ, ממציות מועצת-הפועלות, ומי שעמדה בראש מרסד זה עד לפני חודשים מספר.

עסקנית וידצקי

זכורות דיור לרווקות!

עסקנית לוי

אולם נראה כי עם התפטרותה של בבה, הממשיכה לבוא עדיין מדי יום ביומו ל"מישרדי המועצה, השוכנים בקומה הראשונה של בית הוועדה-הפועל בתל-אביב, חל שינוי מסויים.

מה מגיע לרווקה? אפשר היה לחוש בשינוי זה באוויר, אולם איש לא יכול היה להגדיר אותו. עד שיום אחד עמדו ידידויה של בבה, אותן נשים מבוגרות ונחמדות הממשיכות עדיין לשאת בעול, בפני עובדה חדשה: יהודית ("ג'ודי") וידצקי, מוזכרת דור ההמשך של חוגי הצעירות של המועצה, הרימה את נסה-המרד.

ג'ודי, מצעירות רפ"י לשעבר וכיום פעילה בעבודה, היא צעירה רווקה גבוהה-קומה, מהמושב בית-החרות. היא הגיעה ל"תל-אביב כשהיא מחליטה: "צריך לשנות משהו, כך זה לא יכול להימשך!"

לפתע קיבלה מוזכרת-המועצה החדשה, יורשתה של בבה, תמר אשל, תזכירים ומיכתבים מצעירות מועצת-הפועלות, גוף שהיה קיים במשך 40 שנה רק על הנייר. הועלו דרישות שדיברו על שיוויון, על נוער, על צעירים ועל זכויות.

הדרישה הראשונה של ג'ודי היתה: "שיוון זכויות ליחידות". בתזכיר ארוך ומפורט דרשה ג'ודי, שהיא עדיין רווקה, זכויות דיוור לצעירות בודדות מעל גיל 25, שאינן נשואות, כמו לזוגות הצעירים.

דרישה זו היתה מהפכה גמורה בדפוסי-המחשבה של עסקניות הפועלים. הן לא הבינו כלל כיצד יכולה בחורה בת 25 להיות לא-נשואה, ואם היא אינה נשואה — כיצד היא יכולה להציג דרישות?

קפיצה לרחוב בלון. בינתיים הצליחה ג'ודי אסוף סביבה קבוצה של בחורות צעירות, רווקות או גרושות, שכולן דרשו את אותן הזכויות כמו הזוגות הצעירים. לטענתן, קיימים בארץ למעלה מרבע מיליון יונ צעירות וצעירים מעל לגיל 25, הנמצאים במצב זה, המשלמים את המיסים הגבוהים ביותר בארץ, והמופלים לרעה על-ידת החברה. ג'ודי דרשה כי מועצת הפועלות תתייצב מאחרי דרישתה זו, וכי תכריח גם את הוועדה-המרכזת להתייצב מאחרי תביעותיה.

מוזכרות מועצת-הפועלות דחתה את תביעותיה על-הסף. ג'ודי לא ויתרה, החרימה את מישרדי מועצת-הפועלות בוועד-הפועל, שכרה דירת-מישרדים ברחוב בלון הסמוך, והצליחה לשכנע את עובדות ביט"אן מועצת הפועלות, דבר הפועלת, להשתתף איתה במרד, לעזוב את הוועד-הפועל ולעבור לרחוב בלון.

אחת מעורותיה של ג'ודי היתה הדווח לוי, צעירה נאה המתגוררת אומנם בדירה שלה, שעליה היא משלמת בכל חודש תשלום למשכנתא בגובה של למעלה ממחצית משכורתה, אולם תומכת נלהבת במרד. הדווח היא אחת מעובדות דבר הפועלת, והיא שגררה את מערכת העיתון לצידה של ג'ודי.

הניצחון של ג'ודי. בשבועות הראשונים המתינו העסקניות הוותיקות לשבירתה של ג'ודי, "אין להן המיטבח של הוועד-הפועל, והן תישברנה מהר", אמרו לו לזו, אולם כשגילו כי המורדות מבשלות בעצמן, במיטבח אשר בדירת-המישרדים שאותה שכרו, את המיזרכים שאותם הביאו מן הבית, הבינו העסקניות הוותיקות כי הן נכשלו.

בשבוע שעבר התכנסה מוזכרות מועצת הפועלות לישיבה גורלית, בה החליטה ה"מוזכרות לחיפנות לתביעותיה של ג'ודי ולהקים ועדה ציבורית, בהשתתפות אנשי-מיקצוע, אשר תגיש לראש-הממשלה, לשר-השיכון ולמוזכר ההסתדרות את המלצותיה. המוזכרות גם הנחתה את הוועדה כי תמצא דרך, לאפשר ליחידים לקבל משכנתאות בתנאים המתחשבים ביכולתם להחזיר משכנתאות, ולמצוא דרך לשיפוץ דירות קטנות ובניית דירות בנות שני חדרים עבור יחידים.

המרד שעליו הכריזה ג'ודי הסתיים ב"ניצחון המוחלט של הצעירות. אולם ג'ודי אינה ממחרת לחזור למישרדיה בבית הוועד-הפועל, ולמיטבח הטוב שבבנין ה"גדול": "יש עוד הרבה נושאים שעליהם כדאי להילחם, ובניתיים אנחנו נשארות במיבצר שלנו".

דיפלומטיה

בטלת-השגרירים המתוקה

תפקידם של השגרירים התרוקן מתוכן — והם הפכו קישוט ואנשי-מיסחר

שני דיפלומטים, "מי שהיו" שגרירים באחת ממדינות אפריקה, נודמנו לשיחה. האחד, ישראלי, התלונן: "אותי הדיחה מתפקידי הממשלה שאלה היתיי מואמן", "ואותי" השיב לו בנימה נוסטאלגית הדיפלומט הדני, "אותי הדיחה — ממשלת-שלי!"

בשנת 1974, השנה שבה חלה המסלול הישראלי באפריקה, נקטה ממשלת דומרק צעדים דראסטיים לחיסול שגרירויות דניות באפריקה. למעלה ממחצית השגרירויות חוסלו, והשגרירים הנותרים נתמנו, כל אחד, לשמש בשתיים-שלוש מדינות.

דו"ח מועצת. השבוע פירסם משרד מבקר-המדינה בשטוקהולם דו"ח מועצת על אי-יעילותן של שגרירויות שוודיה בי-עולם. לשוודיה 69 שגרירויות, הן עולות למשל המיסים השוודי 300 מיליון כתר (למעלה מחצי-מיליארד לירות) בשנה.

"רובן של שגרירויות אלה מיותר, הן דו-חות שכותבים השגרירים מתוויקים ב"שטוקהולם, ואיש אינו טורח לקרוא בהם. מאמר המחפסם בלה-מונד או בעיתון אחר בעל רמה דומה, עדיף על עשרות דו-חות של שגרירי שוודיה", נאמר בדו"ח.

מבקר-המדינה השוודי שיגר חוליות-ביקורת לשגרירויות השוודיות בצרפת, בון, וינה, פראג, וארשה, קינשאסה ולאגוס. מתוך הדו"ח מסתבר, כי במרבית המיקרים אין צוות השגרירות יודע את שפת המדינה.

ניצול חסינות לרעה. צוות שגרירות שוודיה בפריס אינו יודע צרפתית כהלכה, והוא מנותק מן האוכלוסיה. כתב ראש חוליות-הביקורת, השגריר השוודי ב"וינה, למשל, אשר נתבקש להכין דו"ח מעקב קבוע אחר פעולות אופ"ק, שיגר תחתיו קיטעי-עיתונות. העיר מבקר-המדינה: "היה זול יותר לקבל שירות זה אצל סוכנות לקיטעי-עיתונות בווינה".